

Sortsvalg i vinterraps

Vælg altid vinterrapsorter med et stort og stabilt udbytte gennem flere års forsøg. Vær opmærksom forskelle i pakningsstørrelse og de bejdsmidler, der anvendes. Bejdsning med Mesurol er nyt i år.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Valg af vinterrapsorter

Sorter, der har givet et stort og stabilt udbytte gennem flere års forsøg, bør altid foretrækkes, når der skal vælges vinterrapsort. Har du store arealer med vinterraps, kan du med fordel sprede risikoen på flere sorter.

Vælg altid vinterrapsorter med:

- et stort og stabilt udbytte af frø af standardkvalitet gennem flere års forsøg,
- en god vinterfasthed,
- en passende højde ved høst,
- en lav modtagelighed mod Phoma (rodhalsråd),
- et lavt indhold af glucosinolater og erucasyre.

Bemærk, at kravet vedrørende indholdet af glucosinolater er skærpet fra og med høst 2013, som det er omtalt nedenfor. Se mere om vinterrapsorterne på www.sortinfo.dk.

Markedsførte sorter

Vinterraps markedsføres i forskellige pakningsstørrelser. Tabel 1 viser, hvilke pakningsstørrelser på udsæd af vinterraps, der bliver udbudt til høst 2014. Af tabellen fremgår det også, hvilken type bejdsmiddel de fleste af sorterne leveres med. TMTD står for svampemidlet thiram, mens de øvrige midler er skadedyrbejdsere dog indeholder Cruiser OSR også svampemiddel.

Tabel 1. Pakningsstørrelser og bejdsning på udsæd af vinterraps.

Sort	Pakningsstørrelse				Sortstype	Bejdsning	Glucosinolat-indhold, mikromol pr. g frø*)
	10 kg	1 mio. frø	1,5 mio. frø	2 mio. frø			
Alabaster			X		Hybrid	Elado + TMTD	12
Anastasia				X	Linie	Cruiser OSR eller Elado + TMTD	11
Anterra			X		Hybrid	Cruiser OSR eller Elado + TMTD	12
Arazzo			X		Hybrid	Cruiser OSR	13
Artoga			X		Hybrid	Cruiser OSR eller Elado + TMTD	
DK Exclusiv			X		Hybrid	Cruiser OSR eller Mesurol	14
DK Explicit			X		Hybrid	Cruiser OSR eller Mesurol	10
DK Expower			X		Hybrid	Cruiser OSR eller Mesurol	13
DK Exstorm			X		Hybrid	Cruiser OSR	
DK Extrovert			X		Hybrid	Cruiser OSR	
Ecco			X		Hybrid	Elado + TMTD	9
Ladoga				X	Linie	Cruiser OSR eller Elado + TMTD	
Mescal			X		Hybrid	Cruiser OSR eller Elado + TMTD	
Noblesse	X				Linie	Cruiser OSR	
Primus			X		Hybrid	Cruiser OSR	11
PT 211				X	Hybrid	Cruiser OSR eller Mesurol	13
PT 225				X	Hybrid	Cruiser OSR eller Mesurol	13
Sherpa			X		Hybrid	Elado + TMTD	10
SY Alister**)			X		Hybrid	Cruiser OSR eller Mesurol	
SY Carlo			X		Hybrid	Cruiser OSR	9
SY Saveo			X			Cruiser OSR eller Mesurol	11
Thorin			X		Dværghybrid	Cruiser OSR	12
Troubadour			X		Hybrid	Cruiser OSR	12
Visby			X		Hybrid	Elado + TMTD	
Vision	X				Population	Cruiser OSR	8
Vistive, V2750L		X			Hybrid	Cruiser OSR eller Mesurol	25
Vistive,		X			Hybrid	Cruiser OSR eller	14

V2850L						Mesurool	
Vistive, V2950L		X			Hybrid	Cruiser OSR eller Mesurool	

*) Kilde: Beskrivende Sortsliste, Landbrugsplanter.

**) SY Alister er resistent mod kålbrot, ligesom også Mendel og Mendelson er det. Se mere [her](#).

Bejdsemidler

Bejdsemidlerne beskytter rapsen mod skadedyrsangreb, indtil omkring 2-4 løvblade er udviklede (længst virkningstid ved høje doser). Ved evt. anvendelse af ubejdet rapsudsæd (linesorter) er det således nødvendigt straks fra fremspiring at holde grundigt øje med evt. angreb af rapsjordlopper, så sprøjtning med et pyrethroid kan udføres ved behov.

Rapsfrø, som bejdes i Danmark, er som regel bejdet med 7,5 ml/kg Cruiser OSR eller evt. Modesto FS 480. Importeret rapsfrø er bejdet med flere forskellige bejdsemidler, men Elado og Cruiser OSR er de mest anvendte. Modesto og Elado indeholder de samme aktivstoffer, men i dobbelt dosis i Elado. Noget af det importerede udsæd er bejdet med en højere dosis af Cruiser OSR (15 ml/kg). Ingen af bejdsemidlerne virker tilstrækkeligt mod rapsjordloppers larver, men de virker mod bladgnav indtil omkring 2-4 løvblade er udviklede.

Af de nævnte bejdsemidler har kun Cruiser OSR effekt mod kålskimmel. Kålskimmel er på landsplan et mindre problem, men især i sent såede marker kan kålskimmel i visse efterår hæmme væksten. Elado sælges i udlandet både med en tillægsbejdse med enten svampemidlet thiram (TMTD) eller dimethomorph, hvor kun dimethomorph har effekt mod kålskimmel.

Bejdsning med Mesurool

Bejdsning med Mesurool er nyt i år. Fra 1. december 2013 bliver de øvrige nævnte skadedyrsbejdser forbudt i en 2-årig periode i bl.a. raps. Dette sker for at undersøge, om midlerne (også kaldet neonicotinoider) har evt. negative effekter på bier. Ved overskud af udsæd i det kommende efterår, vil det derfor være forbudt at anvende rapsudsæd bejdet med disse midler i efteråret 2014.

Videncentret har spurgt Miljøstyrelsen, om det kunne være muligt at få en dispensation fra forbuddet ved overgemt udsæd i efteråret 2014, men har endnu ikke fået svar. **Miljøstyrelsen har 3. juni svaret, at der ikke er mulighed for at få dispensation til at udså overgemt rapsfrø i efteråret 2014, som er bejdet med neonicotinoider.**

Bayer oplyser, at effekten af Mesurool ligger på niveau med bejdsemidlet Chinook FS 200, som har effekt til omkring 1-2 løvblade er udviklet. Chinook FS 200 har indtil nu også været meget anvendt på udsæd af raps i Danmark.

Glucosinolater

Fra og med høst 2013 er kravene til glucosinolatindholdet i raps skærpet. Det betyder at grænsen for indholdet af glucosinolater i raps nu er 18 mikromol pr. gram, mod tidligere 25 mikromol pr. gram.

Derfor skal du være opmærksom på, at et indhold over 18 mikromol pr. gram, kan betyde fradrag i afregningen, og dermed et ringere resultat for dig som landmand. Afregningen forventes at ske på basis af en analyse af glucosinolatindholdet i den leverede vare. Det er derfor meget vigtigt, at du er opmærksom på afregningsvilkårene for denne parameter, inden du sår raps af sorter med et højt indhold af glucosinolater.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.